

de Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD VAN DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Onderwijs van Van Houte

8 Schriftgezag
begint met
buigen

4
6

Wat doet het WK met onze ziel?
Bijbels Beschouwd

Leert van Mij...
Lessen over hoogmoed

DE STAD GODS

Waar woont u? Deze vraag wordt u regelmatig gesteld. Als dat gevraagd wordt, noemt u de plaats waar u zich hebt gevestigd.

*‘Zeer heerlijke
dingen worden
van u gesproken,
o stad Gods.
Sela’.*

Psalm 87:3

Uw woonplaats is de plaats waar u verblijft, leeft en steeds weer naar terugkeert, en waar u zich - als het goed is - veilig voelt, geborgenheid ervaart en waar u uzelf mag zijn. Naar Gods voorzienigheid woont en leeft u ergens. Toch hebben wij hier geen blijvende stad, zoals Gods Woord ons getuigt. Hebt u dit al geleerd? Eens zullen wij ons aardse huis moeten verlaten.

De dichter van Psalm 87 spreekt over ‘de stad van God’. Hij bepaalt ons bij Jeruzalem, de stad die door God verkoren is tot Zijn woning. Jeruzalem is de stad vanwaar de HEERE regeert, ja, waar Hij woont en troont. U begrijpt dat hiermee het hemelse Jeruzalem wordt bedoeld. Johannes zag in het boek Openbaring de heilige stad, het nieuwe Jeruzalem, nederdalende van God uit de hemel, toebereid als een bruid die voor haar man versierd is.

HEERLIJKE DINGEN

De dichter van Psalm 87 spreekt vol verwondering over de stad van God. Wanneer wij in de Bijbel lezen over het Jeruzalem van die dagen, dan wordt ons een stad getekend waarin veel schoonheid te zien was. Voor de Israëlieten was dit dé stad. Op de grote feesten kwamen velen naar Jeruzalem om de ingestelde feestdagen te vieren. De dichter zegt: ‘Zeer heerlijke dingen worden van u gesproken’. Hij wil niet alleen

de lof van het aardse Jeruzalem bezingen, maar wie kan onder woorden brengen hoe het zal zijn in het hemelse Jeruzalem? Johannes wordt in Openbaring 21 in de geest gevoerd op een grote en hoge berg, waar hem de stad en de zaligheid van haar bewoners worden getoond.

De Koning van het hemelse Jeruzalem zoekt nog inwoners; daarom mag de boodschap van vrije genade nog uitgaan. In Psalm 87 wordt gesproken over Rahab, Babel, de Filistijn, de Tyriër en de Moor. Dit bepaalt ons erbij dat de inwoners van het hemelse Jeruzalem overal vandaan zullen komen: uit het noorden en uit het zuiden. Ook de Tyriër wordt genoemd, wat ons bepaalt bij Tyrus en Sidon, de goddeloze havensteden van die dagen. De boodschap die tot ons komt, is dat niemand te slecht is. Misschien is het grote probleem wel dat wij ons veel te goed voelen. Goddelozen, arme zondaren, zullen met God verzoend worden. Hebt u uzelf al leren kennen als een verloren zondaar tegenover een goeddoend God? Onze afkomst of huidskleur doet er niet toe om inwoner te worden van de stad Gods.

BREED OF SMAL

Op welke weg wandelt u? Op de brede of op de smalle weg? De brede weg, waarop wij van nature wandelen, brengt ons niet

in het hemelse Jeruzalem. Nee, wij hollen van nature voort op de weg naar het eeuwige verderf. Maar de boodschap van deze psalm komt tot eenieder van ons: wie wij ook zijn, er is bij God vandaan een weg en een middel om van de brede weg overgezet te worden op het pad naar het hemelse Jeruzalem.

Waarom kan dit? Omdat God een welbehagen heeft in mensenkinderen. Zondaren zullen, vanwege Gods vrije gunst die eeuwig Hem bewoog, zalig worden. Wat is het daarom nodig om, door het werk van Gods Geest, kennis te verkrijgen van God. God zal er Zelf voor instaan dat een volk naar Hem zal vragen en Hem zal zoeken. Zoekende zielen zijn niet het werk van mensen, maar van de levende God, want van nature vraagt en zoekt niemand naar God.

Zijn er onder de lezers zoekende zielen die niet weten of zij straks hemelburgers zullen zijn? Het is hun niet om de hemel te doen geworden, maar om de God van de hemel. Zij leren dat zij voor een heilig en rechtvaardig God niet kunnen bestaan en geen burgerrechten hebben om deze stad binnen te gaan. Weet u wat zo'n zoekende ziel nodig krijgt? Zij krijgen de overste Leidsman en Voleinder van het geloof nodig: de Heere Jezus Christus, als hun Leidsman op het smalle pad van het leven. Het is nodig dat Hij Zichzelf aan hen openbaart en verklaart.

BOEK DES LEVENS

In het natuurlijke leven staan wij

ingeschreven in het bevolkingsregister van de gemeente waarin wij wonen. De toekomstige inwoners van het hemelse Jeruzalem staan geschreven in het boek des levens van het Lam. Daarin staan de namen van de verkoren en gekochte Kerk vermeld. Wat is het een troost als wij door genade een paspoort hebben dat getekend is met het bloed van Christus, van Hem Die Zichzelf als een schuldoffer heeft gegeven en Zijn bloed heeft laten vloeien op Golgotha, opdat de verkorenen van de Vader straks zeker zullen wonen.

Heeft de gekochte Kerk hier altijd zicht op? Nee, zeker niet. Daar wist de dichter van Psalm 87 ook van. In vers 5 lezen wij: 'En de Allerhoogste Zelf zal haar bevestigen'. Wat is het nodig een geloofsoog te ontvangen, om te zien dat Christus - voor mij, die alles verzondigd heeft en geen enkel recht heeft - de weg gebaad heeft. Ja, dat Hij ervoor zal instaan dat de stad Gods vol zal worden. Christus zal instaan voor Zijn Kerk en Zijn werk, en zal nooit verlaten wat Zijn hand begon.

Wankelmoedige ziel, die het leven in uzelf hebt leren verliezen: u leest het goed. Hij Die uw Redder is geworden, zal ervoor zorgen dat u thuiskomt in het huis van de Vader met Zijn vele woningen.

Mogen wij u vragen: wat is uw toekomstige woning? Mag u weten dat na dit leven het Leven voor u bereid is en dat God u zal opnemen in Zijn

heerlijkheid? Misschien zijn er lezers die zeggen: 'Wist ik dat maar. Mijn hoop en moed zijn verloren; ik weet niet hoe ik verder moet zwerven op aarde. Ik heb geen hoop en verwachting, want mijn zondeschuld is te groot'. De dichter wijst erop dat de HEERE de poorten van Sion bemint boven alle woningen van Jakob. Christus Jezus, Gods Zoon, is de Poort; daarom zal het rechtvaardige volk binnentreden.

Weet u niet hoe het verder moet? Christus leeft en regeert en gaat nog uit als de Ruiters op het witte paard, overwinnende en opdat Hij overwon. Zoek Zijn aangezicht geduriglijk en vraag of Hij Zichzelf door het profetische Woord wil openbaren.

*De Koning van
het hemelse
Jeruzalem zoekt
nog inwoners*

WAT DOET HET WK MET ONZE ZIEL?

Donderdag 11 juni begint het wereldkampioenschap voetbal. Ruim een maand lang zullen teams uit maar liefst 48 landen strijden om de winst. Voetballiefhebbers kijken al maanden uit naar dit festijn. Hoe zit dat met ons?

Tijdens de Europese Kampioenschappen in 1992 stond ik als veertienjarige jongen voor de etalageruit van een grote elektronicawinkel in de Veenendaalse Hoofdstraat. Samen met andere jongens uit de gereformeerde gezindte keek ik naar een van de voetbalwedstrijden die op de vele televisieschermen in de etalage te zien was. Het spel lokte en de spanning was voelbaar. Terwijl ik het voetbalspel nauwlettend volgde, keek ik regelmatig om. Wat zou er gebeuren als een van de ouderlingen door de winkelstraat zou fietsen? Mijn geweten sprak.

Anno 2026 hoeven jongens uit televisieloze gezinnen niet meer naar buiten. Via de app van de NOS kan elke wedstrijd worden gevolgd. Niet alleen jongeren, maar ook ouders kunnen elke wedstrijd moeiteloos bekijken.

ZORG OM DE ZIEL

We kunnen ook bij dit thema van de Vroege Kerk leren. De kerkvaders wezen sport als zodanig niet af, maar stelden wel kritische vragen bij de geestelijke en morele invloed van de sportcultuur. Als aan hen gevraagd zou worden wat ze van het aanstaande wereldkampioenschap vinden, zouden ze hun antwoord waarschijnlijk niet beginnen bij de vraag: 'mag

voetbal?' Waarschijnlijk zouden ze zich wel afvragen: 'Wat doet deze cultuur met de ziel van mensen?' Die laatste vraag is belangrijk. De kerkvaders waren in de eerste plaats kritisch op de spelen omdat die diep verweven waren met de heidense cultus. Zo waren de Olympische Spelen verbonden aan Zeus, de Griekse oppergod. Voor zijn tempel in Olympia werden op het hoofdaltaar honderd ossen verbrand. Dit vuur werd gedurende de Spelen brandend gehouden. De vlam ervan werd, net als alle andere offers, aangestoken met het heilige vuur van de godin Hestia.

Rond de drie openingsceremonies van het WK zijn de offers en goden ingewisseld voor shows, muziek en optredens van mondiale popsterren. Natuurlijk is het WK voetbal geen heidense eredienst in de letterlijke zin van het woord. Toch is daarmee de geestelijke vraag niet verdwenen. Het religieus geladen taalgebruik valt telkens weer op. Zo noemt een reisgids de reis naar de Mexicaanse voetbalsteden 'a pilgrimage to the soul of the sport'. Stadions heten kathedralen, terwijl spelers en wedstrijden worden omgeven met woorden als 'goden', 'zegen', 'heilig' en 'goddelijke momenten'. Het WK krijgt zo trekken van een mondiale

liturgie: wereldwijd worden agenda's, gesprekken, emoties en rituelen afgestemd op dezelfde wedstrijden. Zo neemt de sportcultuur religieuze functies over: zij geeft mensen rituelen, helden, gemeenschap, vervoering en een tijdelijk gevoel van bestemming. Kerkvader Tertullianus waarschuwt christenen in zijn traktaat 'De Spectaculis' om geen heidense openbare voorstellingen zoals theater, circus en amfiteater te bezoeken. Hij erkent dat daar aangename, prettige en soms onschuldige dingen plaatsvinden. Juist daarom is de waarschuwing nodig. Niet alleen het grove en zondige trekt, maar ook het aangename en meeslepende kan het hart gevangennemen. Tegelijkertijd is Tertullianus glashelder. Met een verwijzing naar Psalm 1 zegt hij: 'Gelukkig is de man die de bijeenkomsten van de goddelozen niet bezoekt'.

ALYPIUS IN VUUR EN VLAM

In de tweede plaats waarschuwen de kerkvaders voor de aantrekkingskracht van collectieve emotie. Augustinus beschrijft dit beeldend in het zesde boek van zijn "Belijdenissen". Zijn vriend Alypius had - mede door de lessen van Augustinus - een diepe afkeer van de gladiatorenspelen. Op een

In de rubriek Meelezen lezen we dit jaar delen uit het boek "De godvruchtige avondmaalganger" van Petrus Immens (1664-1720). Immens was vanaf 1697 tot aan zijn overlijden predikant in Middelburg.

DE GODVRUCHTIGE AVONDMAALGANGER

HOOFDSTUK 6

Over de vrede, de blijdschap en de roem van het geloof, die als vrucht uit het wandelen in geloof voortvloeien.

dag liet Alypius zich echter toch door jonge leeftijdsgenoten meesleuren naar de arena. Hoewel hij zich verzette, ging hij toch overstag. Tegen zijn vrienden zei hij dat hij met dichte ogen en een afwezige geest aanwezig zou zijn. Had hij nu ook zijn oren maar dichtgestopt! Toen het publiek tijdens het gevecht enorm begon te schreeuwen, liet hij zich door zijn nieuwsgierigheid overwinnen. Hij deed zijn ogen open. Hij keek, begon mee te schreeuwen en hij kwam in vuur en vlam. Augustinus beschrijft het gevolg van deze collectieve emotie treffend: toen Alypius zich verlustigde in het misdadige gevecht, was hij niet meer zoals hij was toen hij het amfitheater was binnengegaan, maar was hij één geworden met de massa tussen wie hij terechtgekomen was.

Augustinus laat zien dat kijken ongemerkt deelnemen wordt. Daarom zijn de kerkvaders zo bezorgd over wat collectieve emotie met de ziel doet. Het massaal opgaan in wedstrijden geeft een gevoel van saamhorigheid, maar versterkt ook zondige emoties. Rond stadions en voetbalfeesten op marktplaatsen is geregeld te zien hoe drank, vloeken en verlies van zelfbeheersing samengaan. Tertullianus schrijft dat de Romeinse goden Venus en Bacchus op deze momenten met elkaar een verbond hebben gesloten als beschermheren van dronkenschap en wellust.

NIET GELIJKVORMIG

Paulus roept de Romeinen op om deze wereld niet gelijkvormig te worden, maar veranderd te worden door de vernieuwing van het gemoed. Dat vraagt oefening en strijd, ook in voetbalweken. Dan vragen we ons niet in de eerste plaats af of we een wedstrijd wel of niet mogen zien, maar stellen we de vraag door wie we ons hart willen laten vormen. Wordt ons gemoed vernieuwd, of ongemerkt gevormd door de geest van deze wereld? Het is een zegen als in onze gezinnen juist in deze weken de belijdenis van Jozua praktijk mag zijn: 'Maar aangaande mij en mijn huis, wij zullen de HEERE dienen.'

Nu moeten we tot ons tweede punt overgaan, waarin we willen nagaan of deze vruchten in alle gelovigen en altijd worden gevonden. Het is zeker waar dat die zekerheid ten diepste in alle ware gelovigen is. Want hoe klein en zwak het geloof ook is, het verenigt de ziel toch heel nauw met Jezus en daarom heeft ze deel aan de zalige vruchten die daaruit voortkomen.

Maar alle gelovigen hebben er niet altijd het levende besef en de zalige ondervinding van in de mate waarin we het hebben voorgesteld. De Heere handelt hierin naar Zijn aanbiddelijke wijsheid en vrijmacht. De een moet soms zijn hele leven tot aan zijn dood klagend en in het donker verder met een geloof dat zich steeds maar moet vastklampen. Een ander proeft tot zijn bemoediging en aansporing weleens enkele druppels uit deze beker van vertroosting. Hij ziet zo af en toe het licht wel, maar het is alsof hij door een spleet en een kier kijkt, en dan nog maar voor enkele ogenblikken. Weer anderen wandelen in het licht van Gods aangezicht en verheugen zich de hele dag in Zijn Naam. Zij wandelen net als de kamerling hun weg met blijdschap. God weet wat ieder van Zijn kinderen nodig heeft. Soms brengt Zijn voorzienig beleid hen in zulke moeilijke omstandigheden en roept Hij hen tot zulke posten, dat zij zouden bezwijken zonder de ervaring van deze Goddelijke vrede en blijdschap.

Daarom zag men dat vooral martelaren - die allerlei beperkingen en gevangenschap ondervonden en een wrede dood moesten ondergaan - tot hun bemoediging zulke geestelijke ervaringen ondervonden. Daarom hoorde men hen zo vaak roemen in verdrukkingen. En zo handelt de Heere nog met Zijn kinderen. Dat manna wordt maar aan weinigen geschonken. En zij die het mogen genieten, hebben dat ook niet altijd. De Heere weet het best wanneer Zijn kinderen het nodig hebben, en Hij wil ons daarin ook verschillende dingen leren.

ONDERWIJS

Het eerste is wel dat zulke blijde ervaringen niet in volstrekte zin nodig zijn tot de zaligheid. Ze zijn wel strelend en aangenaam en maken de weg naar de hemel begerenswaardig, maar het is hier de tijd om door geloof te leven op het Woord en de beloften, als de onfeilbare wegwijzers naar de hemel. Het is aangenaam om in het zonlicht te wandelen, maar bij het licht van de maan en de sterren kan men zijn reis ook voortzetten. 'Wij wandelen door geloof, en niet door aanschouwen' (2 Kor. 5:7). Dat laatste is voor de hemel bewaard.

Ja, de Heere leert ons hierdoor dat de troostrijke ervaringen van Zijn liefde geen bewijs zijn dat men grotere en rijkere genadegaven heeft dan anderen die deze missen. Het is ook geen bewijs dat zo iemand dierbaarder is in Gods oog dan een ander. De grond waarom God een welgevalen in Zijn kinderen heeft, is immers alleen de gerechtigheid van Jezus! Daarmee zijn zij bekleed en versierd.

► wordt vervolgd

LEERT VAN MIJ...

Aan het slot van Mattheüs 11 zegt de Heere Jezus: 'Neemt Mijn juk op u en leert van Mij dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart, en gij zult rust vinden voor uw zielen.' Wat is deze lering onmisbaar en heilzaam.

1. Hoogmoed in de Bijbel
2. Wat is hoogmoed?
3. Waarschuwing tegen hoogmoed
4. Wat doet hoogmoed?
5. Hoogmoed afleggen
6. **Leert van Mij**

'Verlaat de slechtigheden en leeft; en treedt in den weg des verstands', houdt de opperste Wijsheid ons voor (Spr. 9:6). De Heere wijst ons de weg, ook als het gaat over de strijd tegen en het afleggen van onze eigen hoogmoedigheden. Hij ontslaat ons nooit van onze ernstige verantwoordelijkheid. Is dit geen vergeefse opdracht en een onmogelijke strijd? Naar de mens gesproken is dat zo. En toch doet de Heere niets af van Zijn eis. Laat dat ons klemmen en in een ootmoedig smeekgebed brengen. Het is een wonderlijk voorrecht dat er genade bij God vandaan is. En dat Hij die schenkt aan en onder mensen. Laten we maar

beginnen bij de algemene genade. Van daaruit is er nog matiging in de uitleving der zonde. En zo is er nog samenleven door mensen mogelijk. En daarin zijn vele goede dingen. Er zijn mensen met karaktertrekken en wijsheid waardoor er ordening en zelfs weldadigheid zijn mag. Er mag natuurlijke liefde, algemene dienstbaarheid en samenbinding zijn. Zulke zaken zijn niet van de duivel, de mensenmoeder van den beginne. Maar die zijn door Gods algemene goedheid. Laten we er zuinig op zijn. Laten we dit opmerken en de Heere erom vragen en Hem er erkentelijk voor zijn. Zou een mens op dit terrein ook niet een en ander kunnen leren? Ten diepste in geestelijke zin niet. Zonder geloof is het onmogelijk. Maar in de algemene bedeling is lering en beschaving van aanmerkelijke waarde. Bijbelse waarden en normen zijn heilzaam en de Heere kan ze ook in de algemene dingen gebruiken en dienstbaar stellen. Maar tot de zaligheid en een leven in de vreze des Heeren is wat anders nodig. Fundamenteel. Want uit de mens komt het goede niet voort.

GEESTELIJKE STRIJD

In het werk der genade gaat de Heere door Zijn Geest aanbrengen wat een mens niet heeft. Naar Zijn verkiezend welbehagen in Christus doet Hij dat. Ook nog in onze tijd. In de wedergeboorte wordt een mens van de natuurlijke wortel Adam afgesneden

en de geestelijke levenswortel Christus ingelijfd. Zo brengt de Heilige Geest nieuwe levenssappen uit de ware wijnstok Christus in de wedergeboren zondaar. Dat brengt de strijd tussen de oude en de nieuwe natuur met zich mee.

Daarom zal er in het leven van Gods kinderen de strijd zijn tegen het eigen 'ik', tegen de ingeboren hoogmoed. Het werk van de bekering is er vanaf het prilleste begin. In het vernieuwde hart legt de Heere immers lust tot heiligheid en liefde tot de Heere en Zijn dienst.

BEDIENING UIT CHRISTUS

Het is een gevaar dat men in deze weg te veel van eigen ijver en kracht verwacht en te veel werkt vanuit eigen inzet. Dan is er een verborgen steunen op zichzelf. Eigenlijk wordt de verwachting van zichzelf, de hoogmoed, dan niet afgelegd. Voortgaande en dieper reikende ontdekking is zo nodig. Opdat geleerd wordt dat er uit ons, dat is uit ons vlees, geen goed voortkomt. Ook niet uit ons godsdienstige vlees. Eigen krachten te verachten wordt op Jezus' school geleerd. Zo komt er plaats voor het leren van de grote en goede Leermeester: Leert van Mij dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart. Juist in een weg waarin dagelijks eigen armoe, dwaasheid en tegenstand ingeleefd wordt, wil de Geest der wijsheid behoefte leren aan bediening uit de levende

Het is een gevaar dat een mens het te veel van zichzelf verwacht.

ds. I. Kievit
(1887-1954)

STEM UIT HET VERLEDEN

*‘... maar hebben dezelve van verre gezien
en geloofd en omhelsd’.*

Hebreeën 11:13b

Christus. Om van Hem te leren en te ontvangen. Om door Zijn Geest geleid te worden. Juist blinden en die de weg niet weten, zijn daar leerlingen. Aan zulken deelt Hij mee van Zijn zachtmoedigheid en nederigheid. Laten Gods kinderen er toch veel om verlegen mogen zijn.

Christus diende altijd in nederigheid en zachtmoedigheid. En dat wil Hij nog doen. Tot verheerlijking van Zijn Vader en tot heil van Zijn Kerk. Om zo als een ellendige dwaas bediend te mogen worden, dat geeft rust in de ziel. Van onze kant is dit een onmogelijke zaak. Maar als Hij daartoe afhankelijk maakt, en bedient, mogen we rusten op Hem en in Hem. Hij is de Overwinnaar en geeft Zijn volk de zegen.

‘Hij heeft u bekendgemaakt, o mens, wat goed is; en wat eist de Heere van u dan ...ootmoedigheid te wandelen met uw God?’ (Micha 6:8). Woorden van de apostel Paulus geven hetzelfde weer. ‘Zijt niet wijs boven hetgeen men behoort wijs te zijn, maar zijt wijs tot matigheid’ (Rom. 12:3). En eveneens: ‘Door ootmoedigheid achte de een de ander uitnemender dan zichzelf’ (Filipp. 2:3).

Is er verschil tussen: ‘van verre gezien’ en ‘... geloofd’? Ja, hier zijn twee onderscheiden werkzaamheden van het geloof. Beide, zien en geloven, houden verband met het geloof. Wij zouden het zo kunnen zeggen: het van verre zien betreft zich op het kennen. Het wordt ons voorgesteld als een begeerlijk en heerlijk goed. We staren erop met een verwonderend oog. Ons hart wordt met zijn roerselen gericht op dat zalig goed.

Zo gaat het nu ook een waarlijk verlegen zondaar, die leert buigen onder het recht des Heeren. O, wat een verademing brengt dit van verre zien teweeg. Ja, hebt u niet reikhalzend uw armen uitgestrekt om het te grijpen? Maar weldra wijkt het terug voor het hart. Alleen de zoete nawerking blijft een tijdje en dan... dan pijnigt het verlangen het gewonde hart des te dieper. Maar het oude bondsvolk deed meer dan van verre gezien. Ze hebben ook geloofd, zegt de tekst. Ze hebben de beloften van verre gezien en geloofd. Dus niet alleen naar de zijde van het kennen ontsloot zich voor hen de werkelijkheid van Gods verbond, maar ook naar de zijde van het hart, er is vertrouwen in het geloof. Van verre zien en vertrouwen. Zij verlieten zich op de beloften van God en dan hadden onze ouden aanvankelijk vrede, dan drukte hen de zonde niet, dan mochten zij hun aangezichten opheffen. Sloot dit ‘geloven-in-de-beloften’ bij onze ouden ‘geloof-in-Christus’ in? Ongetwijfeld, maar zij hadden niet de klaarheid van de beloften, hoe die beloften in Christus Jezus alleen ja en amen zijn. Want alle beloften riepen om Christus’ komst. Van verre gezien, geloofd en omhelsd. Het vertrouwen staat in het midden en wordt geloven genoemd. Het van verre zien raakt de geloofskennis.

Nu het omhelzen. Hoe kan ik leunen op wat ‘van verre’ is? Hoe kan ik omhelzen wat niet nabij is? Het geloof heeft lange armen en reikt zeer ver. Zo was er dus ook de genieting van het omhelzen.

Zo is het toch nog? Maar de aard en de kracht van dit omhelzen wordt weer bepaald door een afstand. Zo zijn we nabij gebracht door het bloed van Christus en Christus is nabij gebracht in Zijn bloed. In Hem zijn we gesteld voor de Vader en door de Vader omhelsd. Hij is nu klaarder ontdekt aan het geloof, dieper gekend, daarom is de kracht van het vertrouwen nauwer en de zaligheid van het genieten dieper. Omhelzen wat Hij toezegt, ja, Hem omhelzen.

Door Hem omhelsd worden. Nee, zegt u, dit zou ik niet kunnen zeggen, maar wel dat Hij Zich openbaarde in Zijn zondaarsmin en ik sloeg mijn armen uit. O, wat is Immanuël mij dierbaar! Hij is Degene Die de geschonden deugden van God opluistert, zodat, zonder krenking van Gods deugden, ik kan worden gered. Hoe zeker toch zijn de dingen van de eeuwigheid!

SCHRIFTGEZAG BEGINT MET BUIGEN

'Alzo zegt de Heere.' Het is een zin die vaak klinkt. Heeft u zich daar al weleens over verwonderd? De Heere, de Schepper van hemel en aarde, zegt iets tegen ons, zondige mensen.

1. **Schriftgezag**
2. Gezag in het gezin
3. Gezag in de kerk
4. Gezag op school
5. Gezag en overheid

In onze tijd wordt de waarheid vaak gezien als iets persoonlijks. Iets is waar voor mij, maar dan toch niet voor iedereen? Ook christenen vinden dat steeds lastiger om te zeggen. Maar de Bijbel is duidelijk: God is soeverein (de hoogste Machthebber) en Hij laat Zijn Waarheid niet betwisten en dat is precies wat wij vaak doen.

Gezag is een belangrijk thema in de Bijbel. In het dagelijks leven kennen we gezagsverhoudingen, maar het hoogste gezag waarover de Bijbel spreekt, is het gezag van Gods eigen Woord. Wanneer de Bijbel spreekt, spreekt God Zelf! Dat besef is onmisbaar als u de Bijbel leest.

Dit gezag is niet afhankelijk van onze erkenning. Of mensen de Bijbel nu aanvaarden of verwerpen, Gods Woord blijft waar. De Heere Jezus Zelf zegt: 'De Schrift kan niet gebroken worden' (Joh. 10:35). Wie een leerling van Christus is, buigt voor de Schrift en wantrouwt zijn eigen denken.

GEZAG IN DE PRAKTIJK

Het belijden van het Schriftgezag vraagt concretisering. Het gevaar bestaat dat we met onze mond

belijden dat de Schrift gezag heeft, terwijl in de praktijk andere stemmen overheersen. Dan wordt 'alzo zegt de Heere' vervangen door: 'zo voel ik het' of: 'zo hebben we het altijd gedaan'.

Buigen voor het Woord betekent dat we ons laten gezegen, ook (of juist!) wanneer de Bijbel ons tegenspreekt. Gods Woord onmaskert onze zonde, breekt eigen gerechtigheid af en wijst een weg die haaks staat op wat de wereld normaal vindt. Dat vraagt een biddende houding: gebed om de Heilige Geest en om bewaring tegen Schriftuitleg die in ons eigen straatje past. Schriftgezag is geen theorie, maar geestelijke werkelijkheid: het Woord moet ons hart regeren. Ook in het kerkelijk leven moet dit zichtbaar zijn. Besluiten, prediking, catechese en pastoraat moeten getoetst worden aan de Schrift. Niet de meerderheid, de cultuur of onze beleving is doorslaggevend, maar de vraag: wat zegt de Heere in Zijn Woord? Ons hart is arglistig en kan zelfs Gods Woord naar ons eigen inzicht verdraaien. Wat is de gestalte van Jesaja 66:2 noodzakelijk: 'Op dezen zal Ik zien, op de arme en verslagene van geest en die voor Mijn woord beeft'.

ADVIEZEN

Allereerst is het gebed om de Heilige Geest noodzakelijk. Zonder

Zijn werk blijft de Bijbel een gesloten boek (2 Kor. 3:14-15). Hij wil in en door het lezen van de Schriften het verstand openen (Luk. 24:45). Dat vraagt om intensieve omgang met Gods Woord. Niet vluchtig of selectief, maar biddend en luisterend.

Daarnaast is het van belang dat u het Schriftgezag voorleeft. Is in uw leven zichtbaar dat Gods Woord heerschappij heeft? Wat erg als we 'strijden voor Schriftgezag', terwijl we er zelf niet onder willen buigen! Dat merken de mensen om u heen. En uw kinderen, als u die hebt gekregen, als eerste.

Schriftgezag vraagt dus om zelfonderzoek. Leeft u werkelijk onder Gods Woord? Of gebruikt u de Bijbel om eigen keuzes te rechtvaardigen? Wie eerlijk luistert, zal ervaren dat Gods Woord gezag heeft, maar ook leven geeft. Want hetzelfde Woord dat ons veroordeelt, wijst de weg naar Christus, Die Zich volkomen onder het Woord stelde (Matth. 26:54) en door Wie zondaren behouden worden.

Waar het 'alzo zegt de Heere' weer centraal staat, daar komt gezag niet als dwang, maar als zegen. Want het Woord van Hem Die de Waarheid is, maakt waarlijk vrij (Joh. 8:36).

► wordt vervolgd

DS. G.W.S. MULDER, GOUDA

IN HET SPOOR VAN HET WOORD

In het onderzoek van dr. Both komen ontwikkelingen in de samenleving nadrukkelijk aan de orde. Denk aan ontkerkelijking, individualisering en gezagscrisis.

In de gesprekken met ambtsdragers heeft hij weinig concreet gemerkt dat deze onderwerpen bij hen leefden. Dit is een van de persoonlijke waarnemingen waarmee dr. Both zijn conclusie begint (par. 7.2).

Deze waarneming komt op mij over als zorgelijk. Zouden we ons dan werkelijk zo weinig reenschap geven van wat de ernstige ontwrichting waarin we leven voor ons betekent? Ambtsdragers doen er juist wijs aan om zich hierin te verdiepen. Zodat hun ambtswerk de gemeente mag helpen om het spoor van Gods Woord te (blijven!) gaan.

CONCLUSIE

Ten aanzien van de ambtstheologie concludeert dr. Both dat er in Schrift, belijdenis en kerkgeschiedenis veel bouwstenen liggen, maar dat er geen sprake is van een 'op concept gebrachte ambtstheologie' (par. 7.3). Nu stelt de auteur zich bij dit thema in zekere zin bescheiden op. De inhoudelijke samenvatting die hij daarvan geeft in hoofdstuk vier, duidt hij aan als 'contouren'. Anders dan in het boek stelde hij het thema ambt in de interviews direct aan de orde. Achteraf overweegt hij of hij ook in de gesprekken niet beter naar het ambt had kunnen toewerken (blz. 297).

Dit heb ik eerlijk gezegd tijdens het lezen net andersom zitten denken. Stel nu eens dat in het boek het thema ambt direct aan de orde was gesteld. Bijbelse en theologische noties hierbij konden dan als kader dienen en inhoudelijk meer meespreken. Ik ben het eens met de auteur dat dit thema aandacht behoeft. Maar in de kern is onze ambtstheologie wel duidelijk. Dat is wat de Schrift zegt en vervolgens de drie formulieren van enigheid (Nederlandse Geloofsbelijdenis, art. 27-32). Terecht noemt de auteur in dit verband ook de bevestigingsformulieren. Dit is de basis van onze ambtstheologie. We gaan hier met

overtuiging vanuit en bouwen hier met vrijmoedigheid op voort. Overigens behoort het herder-begrip tot deze basis (aanbeveling 14). Het komt voort uit Jezus' opdracht (Joh. 21:15-17), betreft Zijn hemelvaartgaven (Ef. 4:11) en wordt zowel in NGB (art. 30) als in de bevestigingsformulieren gebruikt.

AANBEVELINGEN

Dr. Both besluit met zestien aanbevelingen (par. 7.4). Eerst gaat hij in op het gebruik van leiderschapstheorie. Belangrijk vind ik zijn duiding: kennisneming hiervan helpt te begrijpen wat de gemeente van leidinggevendens verwacht en hoe ze daar menselijkerwijs gesproken het beste op reageert. Het is goed en nodig dat we lessen trekken uit wat er in de kerk om ons heen gebeurt. Daarbij is voor de kerk het Bijbelse kader en woordgebruik principieel; dat krijgt voorrang. Hierbij zou ik willen benadrukken dat de kerk niet moet leunen op de wereld. Ook moet de kerk zich niet gedragen als een soort tegenhanger van de wereld. Want dan leunt ze daar alsnog op. Het is nodig dat de kerk haar eigen uitgangspunten doorléeft (geestelijk) en vóórleeft (praktisch).

De tweede helft van de aanbevelingen richt zich op de uitwerking van de ambtstheologie. Hierin spreekt de zorg dat in

de kerk - ondanks de waarborgen van Schrift en belijdenis - toch hiërarchie en verkeerd machtsgebruik plaatsvinden. Dr. Both stelt dat er behoefte is aan meer eenduidige door-denking en praktische kadering. Terecht vestigt hij de aandacht op de ouderling. Daarbij mag het begrip ambt zijn plaats behouden. Ook zou ik willen benadrukken dat predikanten 'gezanten van Christuswege' zijn (aanbeveling 10-12). Aan ouderlingen is het opzicht over de gemeente toebedeeld. Is de dominee de voorganger en draagt de ouderling de sleutel, onze ambtsleer stelt hen naast elkaar.

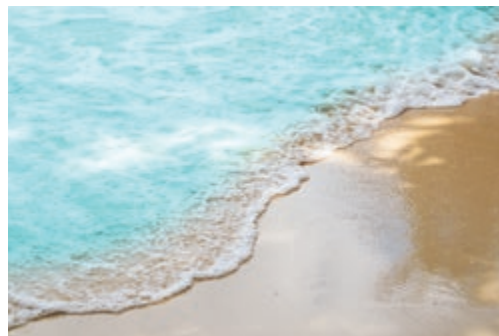
Laat het onderzoek van dr. Both een aansporing zijn voor ouderlingen en predikanten dat deze nevenschikking ook zo functioneert. Daar komt bij dat de ouderlingen ook in de maatschappij hun plaatsen innemen. Het is - zeker in onze tijd - dringend nodig dat de kerk met hun kennis en vaardigheden wordt gediend.

Er zijn nog vragen genoeg om te doordenken. Neem de titel van dit boek. Deze gaat over de manier waarop ambtsdragers samenleven en handelen. Als zodanig betreft het levensheiliging in het algemeen. Dit behoeft voortdurend uitwerking. Het is immers het voorbeeld dat de Heere Jezus Zelf heeft gegeven.

► slot

Glazen zee

Je eerste reactie zal zijn: een glazen zee? Dat is wel heel bijzonder. Dat is het ook. Bijzonder ingrijpend én bijzonder vertroostend.

*De dag
van de
zaligheid
is nú.*

De Heere heeft Johannes op Patmos iets laten zien als een glazen zee. Geen wilde golflagen, geen schuimkoppen. Een vlakke zee. Spiegelglad. Doorzichtig ook. Tot op de bodem. En als Johannes erin kijkt, ziet hij vuur. Indrukwekkend. Kijkt hij naar de oever, dan ziet hij zangers staan. Met een citer (een snaarinstrument) in hun hand. Ze zingen een lied. Het lied van Mozes en van het Lam (Openb. 15:3).

Johannes ziet dit als sluitstuk van de wereldgeschiedenis. De laatste zeven plagen zijn geweest (Openb. 15:1). Het einde is er. Wat wordt er bedoeld? Iets bijzonder ingrijpends. In de zee met vuur gemengd ziet Johannes iedereen die God en Zijn Zoon niet hebben liefgehad. Die in ongeloof aan Hem voorbij zijn gegaan. Die met Hem geen rekening wilden houden in het leven. Ontzagwekkend.

En op de oever? Daar staat de hele Kerk. Daar staan alle gelovigen. Zingend,

spelend, God de heerlijkheid en eer gevend.

Het doet terugdenken aan de geschiedenis van de uittocht van Israël. Het hele volk is door de Rode Zee gegaan en veilig aan de overkant gekomen. De Egyptenaren hebben het ook geprobeerd, maar ze zijn jammerlijk omgekomen. In de zee. En op de oever? Daar stond het volk van Israël. Zingend, spelend, God de eer gevend (Ex. 15:1). Wat wordt het? In de zee of áán de zee? De dag van de zaligheid is nú. De Heere wil ook nú nog jouw zonden in de diepten van de zee werpen (Micha 7:19). Die het kent en weet, zal op de oever van die wonderlijke zee niet ontbreken. Dán zullen dáár de blijde zangers staan.

LEZEN: OPENBARING 15:1-8

de **Saambinder**

**Vraag van de week:
Welk dier mocht men niet
muilbanden?**

Antwoord op de vraag van vorige week:
Breng, wanneer u komt, de reismantel mee die ik in Troas bij *Carpus* achtergelaten heb, en de boeken, vooral de perkamenten.
2 Timoteüs 4:13

*'Het geloof zal
wankelen als
het gezag van de
Heilige Schrift
zijn greep op de
mensen verliest'.*

Augustinus van Hippo

BIJ DE VOORPAGINA:

GEREFORMEERDE GEMEENTE GENEMUIDEN

Van 1982 tot 1993 wordt de gemeente van Genemuiden gediend door ds. G. Mouw jr. Als hij in 2009 in het herdenkingsboek 'Aldaar zal gras met riet en biezen zijn' op die jaren terugblijkt, merkt hij onder meer op: 'Het was een groot voorrecht voor ons, dat er zeer geofende mensen in de kerkenraad zaten. Ik denk aan ouderling G. Beens, Gait genoemd. Hij was een harten vriend van me. Die band is gebleven tot het einde toe. Elke maandagochtend deden we samen ziekenhuisbezoek en vaak gingen we daarna de gemeente in. Onvergetelijke bezoeken hebben we afgelegd. Er was veel volk, ook in deze stad. We kregen niet alleen veel liefde en steun, maar ook veel onderwijs van Gods volk. Met sommigen hadden we een nauwe omgang. (...) Op zondag stonden we gewoonlijk om zes uur op. Het gebeurde wel dat we zo in de strijd waren en we soms tegen half acht gewaar werden dat er medezuchters waren. Ja, dat mochten we soms ervaren in de strijd

en aanvechting. Als er dan bediening was van het Heilig Avondmaal - aan de eerste tafel kwamen alleen mannen aan, de tweede tafel vrouwen - dan konden kansel en podium wel eens een Elim voor me zijn'.

John, de schrijvende pelgrim

Tussen hoop en vrees

Er leven veel vragen in Johns hart. Zouden andere mensen zich ook zo'n verloren zondaar voelen? Hij probeert op hun gedrag te letten en verwondert zich erover als hij merkt dat sommige mensen erg verdrietig zijn als hun oogst mislukt of als het met hun handel slecht gaat. Om zo iets onbelangrijks groot verdriet hebben! Ook verbaast hij zich als hij oude mensen druk bezig ziet met de dingen van het leven, alsof ze hier altijd zullen blijven.

Ondertussen blijft hij in de Bijbel lezen en trouw naar de bijeenkomst gaan. Op een dag hoort hij een preek over de tekst uit Hooglied: 'Zie, gij zijt schoon, Mijn vriendin, gij zijt schoon.'

De dominee legt uit dat ook mensen met veel strijd door deze woorden bemoedigd kunnen worden. Onderweg naar huis komen deze woorden bij iedere voetstap terug. Er komt grote blijdschap in zijn hart. Hij zou het wel dadelijk op willen schrijven hoe goed de Heere voor hem is. Ja, hij zou het wel tegen de kraaien die hij op het land ziet willen vertellen. Maar als John later bij Mary is, kan hij geen woord uitbrengen. Zou het alles wel waar zijn?

Zo leeft John enkele jaren tussen hoop en vrees. Dan weer wordt hij bemoedigd onder de prediking, dan weer bestreden door de duivel. Maar toch mag hij eindelijk in een rechte weg bemoedigd worden en vrede vinden door het bloed van het kruis, zoals hij zo vaak aan de Heere heeft gesmeekt. 'Het bloed van Jezus Christus, Zijn Zoon, reinigt van alle zonde!' klinkt het na veel strijd in zijn hart en er komt een wonderlijke rust over hem.

Opnieuw staat het wiegje in de hoek van de kamer bij John en Mary.

Opnieuw ligt er een klein meisje in, Elisabeth. Nu hoeft John niet telkens met een kaarsje bij de wieg te kijken of de oogjes oplichten. Vaak loopt vader John met de kleine Mary naar de wieg om met haar zusje kennis te maken.

ONDERWIJS VAN VAN HOUTE

Hoe vaak heeft u het formulier voor het houden van het Heilig Avondmaal gelezen? En verstaat u dan wat u leest?

Jacobus van Houte (1707-?) heeft zich intensief met dit formulier beziggehouden en er een boek over geschreven. Daarmee wilde hij twee dingen bereiken: mensen die het Avondmaal onwaardig gebruiken daaraan ontdekken, en de zwakken in het geloof en de meer gevorderde christenen bemoedigen.

Om dit waardevolle boek meer bekendheid te geven, organiseert het CGO hier komend jaar een leergang over. De dikke boeken van 'oude schrijvers' worden wel geprezen, maar vaak niet gelezen. De leergangen van CGO voorzien in een behoefte. Veel klassieke werken zijn op deze manier al samen gelezen.

Van Houte geeft op een Bijbelse manier onderwijs over het formulier. Hij waarschuwt scherp voor naamchristenen die het formulier verkeerd toepassen. Als zij uit het formulier horen voorlezen dat deze dingen ons 'niet worden voorgehouden om de verslagen harten der gelovigen kleinmoedig te maken', denken zij dat dit tegen hen wordt gezegd. Rond het Avondmaal leven zij tijdelijk netter, maar daarna leven ze weer hun oude leven.

ZELFBEPROEVING

Van Houte laat zien hoe ook Gods kinderen vaak worstelen

met zelfbeproeving. Als zij de drie vragen van zelfbeproeving horen voorlezen, letten zij er vooral op hoe groot en diep deze zaken zijn en verliezen ze uit het oog dat er trap en mate in het geloof is. Op een tere en pastorale manier wordt er onderwijs gegeven over het werk van Gods genade. Ook bevat het formulier een schat aan onderwijs dat helpt om het historisch geloof, juist ook bij Gods kinderen, te bevorderen. Want 'niet alleen werkt God door de middelen, maar tegelijk geeft Hij in Zijn Woord getuigenis dat een volk verloren gaat omdat het geen kennis heeft'.

Veel thema's die verband houden met het Avondmaal komen in dit boek aan de orde: het genadeverbond, de verbinding tussen Avondmaal en Pascha, formuliergebeden, de vreze Gods, de gehoorzaamheid van Christus, enzovoort. Waarom wordt er zoveel besproken? Van Houte benadrukt dat we deze Bijbelse waarheden moeten kennen, want anders kunnen 'de beloften van het Evangelie die daarin (het Avondmaal) verzegeld worden, niet tot ons komen'. Hij waarschuwt ervoor om minachtend over het historisch geloof te spreken. 'Hoe meer het historisch geloof wordt opgewekt in de beschouwing van de waarheden die in Christus zijn, hoe meer nuttigheid en noodzakelijkheid men voor zichzelf in Christus zal vinden'. Het is toch de Heere Jezus

Zelf, Die zegt dat dit het eeuwige leven is, dat men Hem kent (Joh. 17:3). Als ze dit goed zouden begrijpen 'dan zouden zij naar meer vermeerdering van kennis staan en niet zo op het historisch geloof neerkijken'.

Maar er moet toch ook bevinding zijn? Jazeker. Duidelijk leert Van Houte dat de opstellers veronderstellen dat 'de inwerkende genade van de Heilige Geest' onmisbaar is. Hadden de oprechten van hart meer historisch inzicht in wat het Avondmaal inhoudt, wat er betekend en bevestigd wordt, (...) zij zouden waarlijk meer bemoedigd zijn wanneer zij aan het Avondmaal gaan.

GESCHENK

Van Houte zag het Avondmaals-formulier als een groot geschenk van de Heere. Hij hoopte vurig dat het onderwijs vanuit het formulier 'tot zegen van Gods volk zal mogen dienen. Hetzij tot bemoediging van zwakke en neergebogen zielen, hetzij tot versterking van Gods bevestigde volk'. Ook hoopte hij dat de Heere 'dit boek nog gebruiken zou tot ontdekking en bekering van mensen, die tot hiertoe zorgeloos hebben doorgeleefd'.

Het CGO biedt een leergang aan in Berkenwoude over dit boek. Zie voor meer informatie www.cgo.nu/toerusting

► wordt vervolgd

KERKNIEUWS

BEROEPINGSWERK

BEDANKT

voor Goudswaard,
ds. M. Blok te Scherpenisse.

BEVESTIGING EN INTREDE DS. M.G. VAN MIDDENDORP

Met blijdschap en verwondering
geeft de kerkenraad van de
gemeente Oosterland kennis dat

de Heere ons een eigen herder en
leraar heeft willen toeschikken.
De datum van de bevestiging en
intrede is D.V. woensdag 8 juli.
De bevestigingsdienst begint om
14.30 uur en wordt geleid door ds.
J. de Kok. De intrededienst begint
om 19.00 uur. Beide diensten
worden gehouden in de kerk van
de Geref. Gemeente in Nederland,
Schoolstraat 13 te Bruinisse. Voor de
genodigden is er tussen de diensten

gelegenheid om over te blijven.
De kerkenraad zegt alle predikanten
en studenten hartelijk dank voor het
getrouw voorgaan in onze gemeente.
De afgesproken preekbeurten na
8 juli komen te vervallen.
Het toekomstig adres van fam.
ds. M.G. van Middendorp is m.i.v.
24 juni: Dr. Schutterstraat 4,
4307 BP, Oosterland.

Kerkenraad Oosterland

BERICHTEN

BENOEMING BUREAUMANAGER DEPUTAATSCHAP VOOR ISRAËL

Het is met blijdschap dat we vanuit
ons deputaatschap kunnen melden
dat per 1 juli T.M. de Jong uit Alblas-
serdam benoemd is tot bureau-
manager. De Jong is 46 jaar, getrouwd
en vader van zes kinderen. Hij werkt
momenteel in de fruithandel en was
voorheen vier jaar werkzaam voor
ZGG in Albanië. Hij is ouderling in de
gemeente van Alblasserdam. Hij zal
geleidelijk taken overnemen van
de algemeen secretaris J.J. de Jong
die in 2027 met pensioen hoopt te
gaan. We zien uit naar een goede en
vruchtbare samenwerking onder de
zegen des Heeren.

Deputaatschap voor Israël

WANDELINGEN DOOR MIDDELBURG

In Middelburg worden kerkhistorische

wandelingen gehouden met herin-
neringen aan Smijtegelt. Data: 7 en
21 juli. Start voor het oude stadhuis
(Markt) om 14.00 uur. Vrijwillige bij-
drage is voor Stichting Vrienden van
Heidelberg en Dordrecht.
Er zijn ook wandelingen rond
het thema Joden in Middelburg.
Data: 14 en 28 juli. Start hoek
Korendijk/Nieuwepoortstraat om
14.00 uur. Vrijwillige bijdrage is voor
Deputaatschap voor Israël.
Aanmelding: p.c.beeke@kliksafe.nl
tel. 0118-633828 (groepen op
afspraak).

VERKOPING

Tholen - Op zaterdag
13 juni (10.00-15.00 uur) wordt een
jaarmarkt gehouden van de Geref.
Gemeente te Tholen (Ds. G.H.
Kerstenstraat 2). De opbrengst is
voor de aflossing van de kerk en het
onderhoud van het kerkgebouw van
de Geref. Gemeente Sint Philipsland.

ZANGAVONDEN

Apeldoorn - Grote Kerk, zat.
20 juni, 19.00 uur, jubileumconcert
door Noordermannenkoor m.m.v.
Ridderkerks mannenkoor en Elspeets
mannenkoor Con Amore, Bert
Roest, orgel; leiding ds. A. Schot;
collecte voor Theologische School
(toegang vrij).

Ede - Luth. Kerk, Beukenlaan 12, vr.
19 juni, 20.00 uur, vocaal ensemble
Werkendam en instrumentaal
ensemble Musica Delectatio
(gedichten van Van Lodenstein op
muziek gezet); collecte voor ZGG.

Veenendaal - Julianakerk, zat.
20 juni, 19.00 uur, Hollands
jongerenkoor en orkest, kinderkoor
De kleine harp, Joost van Belzen,
orgel; spreker jeugdwerkdadviseur
A. Overeem.
Kaarten via website Peter Wildeman;
collecte voor JBGG.

KERKDIENTEN

ZONDAG 14 JUNI 2026

Aagtekerke 9.30 (H.A.) en 18.30
uur ds. A.P. Baaijens; **Aalburg** 9.30
en 18.00 uur ds. C. Sonneveld; **Aalst**
15.30 uur ds. A.E. Brijder; **Alblasser-**
dam 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van
Aalst; **Alphen aan den Rijn** 10.00
en 16.00 uur stud. L.J. van den Berge;

Amersfoort 9.30 en 16.30 uur
(H.D.) ds. W. Visscher; **Amsterdam**
18.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Apeldoorn**
10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser;
Arnhem 10.00 en 16.00 uur ds.
W. Silfhout; **Barneveld-Centrum**
9.30 en 18.30 uur ds. E.J. Boudewijn;
Barneveld-Zuid 9.30 (H.A.) en

19.00 uur ds. J. van Laar; **Beekber-**
gen 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds.

VOOR ALLE IN DIT NUMMER GENOEMDE
TOEKOMSTIGE DATA GELDT:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

A. Schreuder; **Benthuizen** 9.30 en 18.00 uur ds. G. Clements; **Berkenwoude** 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. M.L. Dekker; **Bodegraven** 14.45 uur ds. J.M.D. de Heer; **Borssele** 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. W. de Jong; **Brakel** 15.30 uur ds. C. Sonneveld; **Burgh-Haamstede** 18.30 uur stud. B.J. Meulmeester; **Capelle aan den IJssel-Middelwatering** 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. H. van der Heiden; **Capelle aan den IJssel-West** 16.00 uur ds. C. Hogchem; **De Valk-Wekerom** 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; **Delft** 15.30 uur ds. J.B. Zippro; **Den Haag-Scheveningen** 10.00 en 15.30 uur stud. W. van Ee; **Den Helder** 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. A. Verschuure; **Deventer** 18.30 uur ds. R.A.M. Visser; **Dirksland** 10.00 uur ds. J.J. Tanis en 18.00 uur ds. L. van der Kuijl; **Doetinchem** 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. P.G. Heijkamp; **Dordrecht** 9.30 (H.A.) en 16.45 uur ds. W.A. Zondag; **Ede** 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. J.B. Huisman; **Elspeet** 11.15 en 18.30 uur ds. G. van Manen; **Emmeloord** 9.30 (H.D.) en 18.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Enkhuizen** 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. J. Kroon; **Enschede** 15.00 uur ds. P.D. den Haan; **Enter** 18.30 uur ds. J. Janse; **Ermelo** 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. K. Boeder; **Goes** 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; **Gorinchem** 15.30 uur stud. H.R. Keurhorst; **Gouda** 9.30 uur (H.D.) ds. G.P. van Nieuw Amerongen en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Goudswaard** 10.00 en 18.00 uur stud. A.M.C. Westeneng; **'s-Gravenpolder** 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. S. Maljaars; **'s-Gravensande** 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Groningen** 15.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Hardinxveld-Giessendam** 9.30 en 18.00 uur ds. J.C. Kriekaart; **Hendrik-Ido-Ambacht** 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. M.H. Schot; **Hilversum** 10.00 (H.A.) en 17.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Hoe-dekenskerke** 15.00 uur ds. A.P. Baaijens; **Hoofddorp** 16.00 uur ds. P.J. de Raaf; **Hoogeveen** 19.00 uur ds. A. Schot; **Houten** 19.15 uur ds. W.A. Zondag; **Kampen** 15.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Kapelle-Biezelinge** 10.00 uur ds. C. Harinck en 18.30 uur ds. M. Boersma; **Katwijk aan Zee** 18.30

uur ds. P. Mulder; **Kesteren** 10.00 (H.A.) en 17.30 uur ds. D. de Wit; **Klaaswaal** 9.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug en 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Kootwijkerbroek** 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; **Kortgene** 10.00 en 16.00 uur ds. C.J. Meeuse; **Krabbendijke** 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. P.C. Vlot; **Kruiningen** 9.30 en 18.00 uur ds. G. Hoogland; **Leerdam** 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. M.G. van Middendorp; **Leiderdorp** 10.00 en 16.00 uur ds. P. Mulder; **Lelystad** 15.00 uur ds. G. van Manen; **Meeuwen** 19.00 uur ds. B. Labee; **Meliskerke** 14.30 uur ds. G.J.N. Moens; **Melissant** 15.00 uur ds. M. Blok; **Middelburg-Centrum** 9.30 en 18.30 uur ds. M. Karens; **Middelburg-Zuid** 9.30 en 16.00 uur ds. M. Boersma; **Moerkapelle** (Dorpsstraat 15) 9.00 en 16.30 uur ds. H. Brons; **Naaldwijk** 15.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Nieuw-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Nieuwdorp** 9.30 en 18.30 uur ds. G.J.N. Moens en 14.00 uur ds. S. Maljaars; **Nieuwer Ter Aa** 15.15 uur ds. K. Boeder; **Nijkerk** 9.30 uur ds. G.W.S. Mulder en 18.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Nisse** 9.30 en 14.30 uur ds. L. van der Kuijl; **Nunspeet** 9.30 en 15.30 uur ds. A. Schot; **Ooltgensplaat** 9.30 en 18.00 uur stud. K.L. Blok; **Oostburg** 15.00 uur stud. B.J. Meulmeester; **Oosterend (Texel)** 10.00 en 16.00 uur ds. C.A. van Dieren; **Oosterland** 14.30 uur stud. A.M.C. Westeneng; **Oostkapelle** 9.30 (Belijdenisdienst) en 16.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; **Opheusden** 9.30 en 17.30 uur ds. W. Mouw; **Oppeendoes** 19.00 uur ds. A. Verschuure; **Oud-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Oud-dorp** 9.30 en 15.00 uur stud. D. de Jong; **Oude-Tonge** 15.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Oudemirdum** 9.30 (Dovendienst) en 14.30 uur (Dovendienst) ds. W.J. Karels; **Poortugaal** 16.00 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Poortvliet** 10.00 uur ds. A.E. Brijder en 18.30 uur ds. J.J. Tanis; **Puttershoek** 14.15 uur ds. M.H. Schot; **Rhenen** 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; **Ridderkerk** 9.30 uur stud. H.R. Keurhorst en 18.30 uur ds. M. Joosse; **Ridderkerk-Slikkerveer** 18.30 uur ds. A.E. Brijder; **Rijssen-Noord** 9.30 en 18.30 uur ds. A.T. Huijser; **Rijssen-West** 9.30 en 18.30 uur

ds. P.D. den Haan; **Rijssen-Zuid** 9.30 en 18.30 uur ds. S.W. Janse; **Rotterdam-Alexanderpolder** 15.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Rotterdam-Centrum** 19.00 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Rotterdam-IJsselmonde** 9.30 en 17.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Scherpenisse** 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; **Scherpenzeel** 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. J. Beens; **Sint Anna-land** 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; **Sint Philipsland** 14.30 uur stud. K.L. Blok; **Sliedrecht** 9.30 (H.A.) en 17.00 uur ds. R.T. Michielse; **Spijkenisse** 19.00 uur ds. H. Brons; **Sprang-Capelle** 18.00 uur stud. H.R. Keurhorst; **Stolwijk** 10.00 en 19.00 uur ds. C. Hogchem; **Terneuzen** 10.00 en 15.30 uur ds. A.A. Brugge; **Terwolde-De Vecht** 14.30 uur ds. S.W. Janse; **Tholen** 10.00 en 18.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Tricht-Geldermalsen** 15.00 uur ds. W. Mouw; **Urk** 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; **Utrecht** 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. W. Harinck; **Veen** 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. E. Bakker; **Veenendaal** 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; **Vlaardingen** 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. J.M. Evers; **Vlissingen** 16.00 uur ds. M. Karens; **Waardenburg** 18.30 uur stud. W. van Ee; **Wageningen** 10.00 en 15.30 uur ds. M. Joosse; **Werkendam** 10.00 en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Westzaan** 19.00 uur stud. L.J. van den Berge; **Wierden-Aadorp** 9.30 en 15.00 uur ds. J. Janse; **Woerden** 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. J. IJsselstein; **Wolphaartsdijk** 18.00 uur ds. A.A. Brugge; **Zeist** 15.30 uur ds. J. Beens; **Zoetermeer** 10.00 en 18.30 uur ds. J.B. Zippro; **Zwolle** 15.00 uur ds. A.T. Huijser.

DINSDAG 16 JUNI 2026

Drachten 19.30 uur ds. J. van Laar; **Ede** 19.30 uur ds. J.B. Huisman; **Marknesse** 19.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Meliskerke** 19.30 uur (voor de zending) ds. J.M.D. de Heer; **Middelburg-Centrum** 19.30 uur ds. G. Hoogland; **Mijdrecht** 19.30 uur ds. G. van Manen; **Nieuwer Ter Aa** 19.30 uur ds. W.J. Karels; **Nijkerk** 19.30 uur (voor evangelisatie) ds. G. Beens; **Oosterend (Texel)** 19.00 uur ds. C.A. van Dieren; **Rhenen** 19.30 uur ds. A. Schot; **Sprang-Capelle** 19.30 uur ds. B.J.

van Boven; **Tholen** 19.30 uur ds. C. van Ruitenburg.

WOENSDAG 17 JUNI 2026

Aalst 19.30 uur ds. G. Beens; **Enkhuizen** 19.15 uur (voor Israël) ds. C. Sonneveld; **Goes** 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; **Hardinxveld-Giessendam** 19.30 uur ds. A. Schot; **Herkingen** 19.30 uur ds. M. Karens; **Hilversum** 19.45 uur (voor de GBS) ds. C. Hogchem; **Hoofddorp** 19.45 uur ds. A.E. Brijder; **Katwijk aan Zee** 19.45 uur ds. J. van Laar; **Kesteren** 19.30 uur ds. D. de Wit; **Leiderdorp** 19.30 uur ds. P. Mulder; **Nieuwe-Tonge** 14.30 uur (huw.bev.) ds. J.J. Tanis; **Opheusden** 19.30 uur (voor de zending) ds. C. van Krimpen; **Rotterdam-IJsselmonde** 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; **Soest** 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; **Veen** 19.30 uur (Afscheidsdienst) ds. E. Bakker; **Waardenburg** 19.30 uur (Tijdrede) ds. A. Verschuure; **Wageningen**

19.30 uur ds. A.J. de Waard; **Wolphaartsdijk** 19.30 uur ds. W. Mouw; **Zeist** 19.30 uur (voor de zending) ds. P.D. den Haan.

DONDERDAG 18 JUNI 2026

Bodegraven 19.30 uur ds. P.C. Vlot; **Capelle aan den IJssel-West** 19.45 uur ds. A.T. Huijser; **Houten** 19.45 uur ds. W. Harinck; **Kootwijkerbroek** 14.00 uur (huw.bev.) ds. G. Beens; **Krabbendijke** 14.00 uur (huw.bev.) ds. P.C. Vlot; **Meliskerke** 15.00 uur (huw.bev.) ds. A.E. Brijder; **Naaldwijk** 19.45 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Nieuwerkerk** 19.30 uur ds. C. Hogchem; **Ouddorp** 19.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Rijssen-West** 14.00 uur (huw.bev.) ds. P.D. den Haan; **Werkendam** 15.00 uur (huw.bev.) ds. H.J. Agteresch.

VRIJDAG 19 JUNI 2026

Emmeloord 16.00 uur (huw.bev.) ds. A. Schot; **Enkhuizen** 14.00 uur

(huw.bev.) ds. A.J. de Waard; **Scherpenzeel** 14.00 uur (huw.bev.) ds. J. Beens; **Westkapelle** 14.15 uur (huw.bev.) ds. M. Boersma.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 14 JUNI 2026

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2) 9.30 uur; **Amsterdam** (Looiersgracht 70) 10.30 uur (Belijdenisdienst) ds. P.J. de Raaf en 16.30 uur (Bijbeluur) evang. M. Vos; **Breda** (Vriesdongen 1) 10.00 uur; **Emmen** (Prinsesselaan 6 I) 9.30 uur evang. S. de Visser en 15.30 uur evang. S.R. van Klinken; **Leeuwarden** (Achter de Hoven 2c) 9.30 uur evang. S.R. van Klinken en 12.00 uur (Bijbeluur) evang. S. de Visser en 16.00 uur; **Merksem** (Jaak de Boeckstraat 21-23) 10.00 en 16.30 uur evang. J. Krijgsman; **Rotterdam** (Gouwstraat 36b) 14.00 uur evang. M. Rozema; **Tilburg** (Offenbachstraat 105) 10.00 en 16.00 uur evang. H.J. van den Boogaart.

ADVERTENTIES

Advertenties en familieberichten aan
Verloop, Alblasserdam:
Ohmweg 31, 2952 BD Alblasserdam
078-6912899, saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
vóór de week van verschijning
aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties
uiterlijk aanleveren maandag 9.00 uur.

Groei mee met Hoeflon in Barneveld! We zoeken o.a. een **Machinebouwer** die met vakmanschap onze kranen bouwt, een **Teamleider Productie** die het team aanstuurt en productie strak op koers houdt, een **HR-adviseur** die collega's en organisatie verder helpt én een **Systeembeheerder** die zorgt voor een stabiele en veilige IT-omgeving. Bekijk deze en overige vacatures en solliciteer via werkenbijhoeflon.com

Voor elke basisschool: de nieuwe basisschoolagenda's en studieplanners *Langs de kust*. Bestel nu: www.ramshoorn.nl!

Eenzaam, moeilijk rondkomen of iets anders? Vraag steun! **Gaat het wel goed?** Help als maatje of donateur. Leef matig als goed rentmeester. St. **kleinsteun.nl**
06-34180256

MELISKERKE

Vakantiewoning 2 pers.
met ruime tuin/terras.
Nog veel data vrij!
daanborsboom@live.nl /
0640768076

ZOUTELANDE t.h. 6 pers.
vakantiebungalow, 300 mtr.
vanaf strand. Nog vrij:
26 juni t/m 3 juli; 3 t/m 10 juli
en 17 t/m 24 juli. Info:
06-50202653 / 06-48343656

Zendingsdag te Gorinchem DV 20 juni | Welkom bij de **NeoLife**
kraam voor een natuur-lijk
advies over gezondheid.
Kommie 0634826766
www.naturalhealthproducts.nl

Te huur in buitengebied van
Kootwijkerbroek: vrijstaand
vakantiehuisje voor 2 pers. Nog
diverse weken vrij, ook zomer-
vakantie! Info: 06 22173481

**Oosterland, vakantiehuisje
te huur**, met speelruimte,
tel. 06-25389481

WOONRUIMTE GEZOCHT

voor rustige, sociale Zeeuwse
studente i.v.m. studie in
Leiden/Utrecht. Bij voorkeur
omg. Bodegraven/Woerden/
Utrecht (lieft nabij station).
Graag contact via 06-24463123

Hallo, ik Annelijne (18 jr), zou
graag D.V. volgend schooljaar
(26/27) **als au-pair in Canada**
willen werken. Weet u een
gezin? Dan mag u mij mailen:
krijgerannelijne@gmail.com

Te koop, half vrijstaande woning
in **Aagtekerke** met 7 slaap-
kamers, ruime woonkeuken,
bijkeuken en garage. Totaal
woonoppervlak van 200 m2
op een perceel van 469 m2.
Gelegen in een kindvriendelijke
rustige buurt. Voor meer
info: www.wisvestgoed.nl
Thibautstraat 19 Aagtekerke.

Nieuwerkerk Zeeland
www.campingdevierwindstreken.nl
Tel. 06 250 500 61

Middelburg-Veere, beleef rust
en ruimte voor 2 personen.
www.kleinsintjan.nl

Beluister op **12 juni in Herv.**
Kerk te Scherpenisse hoe
'Ik zal raad geven' voor ds.
D.J. Budding in vervulling ging.
DV eind juni verschijnt van
deze auteur het actuele boek:
**'Dawid, van de nazi's naar
Hamas'**. Bestellen? In bkh. of
06-22780238 www.ramshoorn.nl

Vakantie met Meerwaarde:
D.V. 7 t/m 14 aug. naar groeps-
huis in **Sauerland** - ca. 15 pers.
(35-60 jr). Totaal € 780,-
Info: 06-45282399

TENTENMAKERS

Heeft u hart voor mensen die
niet over God mogen horen?
Wij zoeken **Engelstalige
docenten** die voor een periode
van enkele maanden les willen
geven in een zeer gesloten
gebied. Vereiste lesbevoegd-
heid voor eerstegraads Engels,
informatica, economie of
geneeskunde. Interesse of
vragen? Mail dan naar:
9107@protonmail.com

Wonen bij woonzorgcentrum Nebo & Zwijndrecht

In Nebo wonen mensen met dementie of somatische problematiek. Wij bieden zorg op maat: vakkundig en persoonlijk. Het verpleeghuis voelt als een echt thuis. Ook echtparen met beiden een Wlz-indicatie kunnen bij ons samen wonen.

Cedrah biedt wonen, zorg en diensten aan ouderen die bewust kiezen voor een organisatie met een reformatorische identiteit.

Interesse? Neem contact op met de klantadviseur: 088 587 00 40.

Cedrah
Wonen - Zorg - Diensten

GODS WERKEN VERTELLEN ZENDINGSDAG

ZATERDAG 20 JUNI 2026

10.15 - 15.30 UUR

GEWELDE GEMEENTEN
ZGG

EVENEMENTENHAL GORINCHEM
WWW.ZENDINGSDAG.NL

Zorg die voelt als thuis

leliezorggroep.nl/vellerveste

Wilt u wonen in een kleinschalig verpleeghuis in Barneveld met vaste gezichten en een vertrouwde, christelijke woonomgeving? Bij Zorghuys Vellerveste vindt u een veilig thuis met de zorg die u nodig heeft.

Neem vrijblijvend contact op met ons **Cliëntadvies**
E clientadviesgrootveluwe@leliezorggroep.nl
T 0578 76 37 08

Vellerveste
zorghuys

Zorg dat bij ú past

J.J. Allanstraat 463, 1551 RL Westzaan, Noord Holland

Beschikbaar vanaf:
D.V. juli 2026

TE HUUR

Gerenoveerd vrijstaand woonhuis

- » 120m² begane grond
- » 79m² 1e verdieping
- » 5 slaapkamers
- » 1 kantoor aan huis
- » grote tuin aan vaarwater
- » 19 km vanaf A'dam

Betreft de kosterswoning van de Gereformeerde Gemeente Westzaan

Contact scriba K. Tanger
• 06 50554365

Word jij mijn nieuwe collega?

Stap in het onderwijs

Jouw ervaring is waardevol in de klas. In het onderwijs zet je jouw ervaring direct in. Of je nu uit de zorg, techniek, bouw of het bedrijfsleven komt, jouw kennis maakt het onderwijs levendig.

Benieuwd naar wat jouw route kan zijn?

STAPINHETONDERWIJS.NU

PROGRESSUS
Een landelijke onderwijsregio

Helpende Handen zoekt een (toezichthoudend) bestuurslid (m/v)

Helpende Handen is de reformatorische belangenvereniging voor mensen met een beperking en hun naasten. Helpende Handen ondersteunt mensen met een beperking bij het innemen van een betekenisvolle plaats in gezin, kerk en samenleving.

Functie-inhoud
Bestuursleden houden toezicht op het beleid en functioneren van de directeur en adviseren en ondersteunen hem vanuit hun eigen expertise en ervaring.

Meer informatie
Het volledige functieprofiel is te vinden op de website: www.helpendehanden.nl/bestuursvacature

Functieprofiel

- minimaal hbo-werk- en denkniveau
- betrokken op mensen met een beperking
- bestuurlijke of toezichthoudende ervaring
- bij voorkeur een juridische en/of HRM-achtergrond
- breed maatschappelijk betrokken
- belijdend lid van de Gereformeerde Gemeenten

Bestuursleden ontvangen een jaarlijkse vergoeding. Daarnaast is er sprake van een kostenvergoeding.

Leden die zich willen kandideren voor deze bestuursfunctie kunnen dit via e-mail uiterlijk D.V. 4 juli kenbaar maken bij F.A. Mulder, directeur Helpende Handen via fa.mulder@helpendehanden.nl. De gesprekken vinden plaats op D.V. maandag 13 juli 2026 (overdag).

Interesse? Voor meer informatie: helpendehanden.nl/bestuursvacature

Calvijnschool Edeveen

Jouw betrokkenheid, hun groei!

Voor het nieuwe schooljaar 2026-2027 (of zo mogelijk eerder) zoeken wij:

Leerkracht

LLO-er

Direct contact?
Bel met H.J. Dekker (directeur-bestuurder):
0318 571 482 (school)
of 06 37 18 12 76 (privé).
Je reactie zien we graag z.s.m. tegemoet.

Interesse en solliciteren?
Kijk voor meer informatie op calvijnschool-ederveen.nl

Gezocht: Machinaal Houtbewerker

met ervaring en vakmanschap!

Ben jij die houtbewerker die zelfstandig kan werken, gevoel voor hout heeft en ervaring met machinale werkplaats? Neem dan contact met ons op. Stuur je motivatie en CV aan info@hout-en-co.nl of neem contact op met: 0623486159

HOUT & CO
dicht bij de natuur

info@hout-en-co.nl hout-en-co.nl rhenen en omstreken

Werk met impact DAT VIND JE IN DE RANDSTAD

Leerkracht bovenbouw

2-5 dagen per week
schooljaar 2026/2027

Eben-
Haëzerschool
'S-GRAVENZANDE

Leerkracht middenbouw

3 dagen per week
schooljaar 2026/2027

De
Collijn
school
VLAARDINGEN

Duale Pabo studenten
worden ook uitgenodigd
te solliciteren!

Scan QR-code voor meer informatie en
de volledige functieomschrijvingen.

Meer weten over wie we zijn?
WERKENBIJMANTUM.NL

AB STRESSNONRUSTDEBAAS.NL
Albert van den Berge

Je staat altijd aan. Waarom wordt je hoofd niet rustig?

Je doet zo je best. Maar je komt er maar niet.

Je staat de hele dag aan en je hoofd komt maar niet tot rust. Je probeert alles onder controle te houden en gaat maar door. Maar ergens voel je dat het je opbreekt. Dat je sneller geïrriteerd bent, minder geduld hebt en er niet zo kunt zijn in je gezin zoals je zou willen. Je verlangt naar rust en naar echt aanwezig zijn, maar je komt er niet uit. In deze workshop laat ik je zien waarom dit gebeurt. Niet omdat jij iets verkeerd doet, maar omdat jouw systeem continu 'aan' staat. Je voelt dat dit niet langer zo kan.

Wil je begrijpen wat er speelt?

Meld je dan aan voor
deze gratis workshop.

17 juni 2026

10.00 of 19.30 uur

tel. 06-25081102 | www.stressnonrustdebaas.nl

CAMPING EN CHALETPARK
"DE VERBORGEN HOEK"

GEZINSCAMPING IN FRIESLAND

- Bosrijke omgeving
- Tussen de Friese Meren
- Ruime kampeerplekken
- Verkoop & verhuur chalets en safaritenten
- 4x per jaar fietsvakanties
- B&B arrangementen

WWW.DEVERBORGENHOEK.NL

NIESEN LODGE BERNER OBERLAND

Comfortabel, nieuw
gerenoveerd 2-
kamerstudio met tuin
en prachtig uitzicht
op de Niesen.

www.niesen-lodge.ch
esther.doerr@gmx.net

Fides is een christelijke praktijk
voor opvoedvragen, jeugd GGZ
en volwassen GGZ. Deskundig,
met persoonlijk aandacht en hulp
op maat! Fides heeft expertise in
de behandeling van mensen met
een verstandelijke beperking.
Voor ons volledige aanbod:
www.fideshulpverlening.nl

Fides
praktijk voor hulpverlening en diagnostiek

- U kunt aanmelden via de site of telefonisch: 0342-419977
- Interesse om ons mooie team te komen versterken? Wij zoeken regelmatig orthopedagogen en psychologen. Welkom voor een kennismaking!

Van Breugelplantsoen 1, 3771 VM Barneveld

de Saambinder BEWUSTE KEUZE Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten Uitgave ten bate van de Emerituskas. Hoofdredacteur: ds. B. Labee Redacteurs: J. van 't Hul, W.G. Hulsman, ds. G.W.S. Mulder Redactiesecretaris: J. van 't Hul Bijdragen van medewerkers, boeken ter recensie en vragen voor de rubriek 'Vraag en antwoord' naar: ds. B. Labee Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal T 0318-513597 E b.labee@kliksafe.nl	Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten, meditaties en voor vragen die bestemd zijn voor de redactie: J. van 't Hul Lierderf 19, 7364 BD Lieren T 0651-622260 E redactie@desaambinder.nl Aanlevering van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week. Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk: Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening, Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden T 0348-489900 E info@desaambinder.nl Abonnementenadministratie Adreswijzigingen enz. aan: Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden T 0348-489900 E info@desaambinder.nl	Betalings abonnementsgelden: IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De Saambinder-abonnementen te Woerden. Abonnementsprijzen: voor Nederland: € 15,50 per halfjaar voor het buitenland*: € 150,00 per jaar * afwijkend tarief voor: Canada: \$ 165, USA: \$ 140 Correspondentieadres Noord-Amerika: A.C. Kieboom 12093 Sprinkle Road Vicksburg, MI 49097 T 001 269 720 3533 E saambinder.noordamerika@gmail.com Enkele handige websites Gereformeerde Gemeenten: Algemeen: www.gergeminfo.nl (doorklikken naar diverse deputaatschappen) De Saambinder: www.desaambinder.nl Adviesplein gemeente en gezin: www.gemeenteengezin.nl	Studenten: www.studentengergem.nl Jeugdbond: www.jbgg.nl De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van redenen niet te plaatsen. De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken. Mensen met een leesbeperking kunnen door middel van een abonnement van de Christelijke Bibliotheek voor blinden en slechtzienden (cbb.nl) wekelijks De Saambinder lezen.
--	---	--	--

VRAAG EN ANTWOORD DOOR DS. LABEE

In de preek gaat het weleens over een Woordopenbaring en een Persoonsopenbaring van de Middelaar. Wat is het verschil en wat wil men daarmee aangeven?

WOORDOPENBARING EN PERSOONS- OPENBARING

BESCHREVEN WOORD

Met de termen 'Woordopenbaring' en 'Persoonsopenbaring' wordt uitdrukking gegeven aan een belangrijk onderscheid in de kennis van de Heere Jezus Christus. Dit onderscheid maakt men vanuit het Oude Testament met als voorbeeld de geschiedenis van de broers van Jozef. Zonder de persoon van Jozef te (her)kennen, hebben de broers naar zijn woorden gehoord en van zijn koren gegeten. Totdat de ontroerende woorden klonken: 'Ik ben Jozef'. Zo kan de Heere Jezus in Zijn profetische bediening een ziel voeden met Zijn onderwijs, voor Hij Zich als Persoon aan het hart openbaart. In het Nieuwe Testament is de geschiedenis van Kléopas en zijn metgezel heel treffend: met

'brandende' harten hebben beiden onderwijs ontvangen vanuit het Woord. Het ging om onderwijs over hun Zaligmaker in de weg van Zijn vernedering en verhoging. Maar hun ogen werden gehouden dat zij hun Meester niet kenden.

Over dit verschil in de kennisneming van

de Borg gaan beide termen. Met duidelijke uitleg en Bijbelse fundering (zoals hierboven) zijn ze goed bruikbaar. Die uitleg betreft ook de uitdrukking zelf! Want de openbaring van Jezus aan het hart is natuurlijk nooit buiten het beschreven Woord, de Bijbel.

Als we het proberen eenvoudig te zeggen, gaat het bij de 'Woordopenbaring' om die vaak ongedachte en heerlijke ogenblikken dat een zondaarsziel bemoedigd en verkwikt mag worden. Als - door het werk van de Heilige Geest in het hart - de zondelast drukt en het doodsbestaan knelt, mag (allermeeest) door de prediking van het Woord de mogelijkheid van zaligheid gehoord worden. Als de bereidwilligheid van Christus en Zijn gepastheid mag worden aangewezen, gaat het hart weleens 'branden'. Dan wordt het middel gezien om de welverdiende straf te ontgaan en wederom tot genade te komen.

VLEESGEWORDEN WOORD

Toch is deze - vaak genoemde - ontsluiting van de weg der zaligheid te onderscheiden van de openbaring van de Persoon van Christus. Onze (oude) predikanten hebben vaak gewezen op de

treffende uitleg van de bekende predikant, Alexander Comrie (1708-1774) in de voorafsprak op de verklaring van Zondag 6. Hij schrijft: 'God, het natuurlijke licht aan de aarde en de inwoners van dezelve mededelende, houdt deze zeer geschikte weg, dat Hij juist niet onmiddellijk op de pikzwarte duisternis het allerhelderste licht laat schijnen; nee, maar trapsgewijze doet Hij het licht uit de duisternis voortkomen, waardoor de duisternis verdreven wordt en wij in het licht het licht zien. Evenzo handelt God ook in de genade; dat kostelijke licht gaat niet ineens in zijn volle kracht op, maar al trapsgewijze; zo heeft God met Zijn kerk gehandeld, en zo handelt Hij met elke begenadigde; is er niet een tijd verlopen na de morgenschemering van verlossing, eer de Zon der gerechtigheid Zelf met genezing onder haar vleugelen opging? (...)'

Het is een onbevattelijk wonder als het God behaagt Zijn Zoon in Adamskinderen te openbaren. Dat is ook een onvergetelijk ogenblik. Het ogenblik van de 'tiende ure', waar de discipel Johannes over spreekt toen zijn ogen werden geopend voor het Lam van God, Dat de zonde der wereld wegneemt. Dat ogenblik waarop een zondaar in de nacht van zijn bestaan Christus mag omhelzen als Zaligmaker. Paulus spreekt over dat ogenblik in Galaten 1 vers 15 en 16a: 'Maar wanneer het Gode behaagd heeft, Die mij van mijner moeders lijf aan afgezonderd heeft, en geroepen door Zijn genade, Zijn Zoon in mij te openbaren (...)'

De Heere geve alle lezers kennis aan de Middelaar door 'Woordopenbaring' en 'Persoonsopenbaring'.

HEB JIJ/HEBT U OOK EEN VRAAG?

Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt - zo mogelijk - altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder. **Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.**

